

dr hab. inż. Katarzyna Piórkowska, prof. Uczelni
Katedra Zaawansowanych Badań w Zarządzaniu
Wydział Zarządzania
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Wrocław, 17.09.2023 r.

Recenzja osiągnięć naukowych dra Artura Kacpra Modlińskiego
w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości, prowadzonym przez
Komisję Uniwersytetu Łódzkiego do spraw stopni naukowych
w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości

1. Podstawy formalno-prawne sporządzenia recenzji

Podstawę prawną sporządzenia recenzji stanowi pismo prof. dr hab. Ewy Walińskiej, Przewodniczącej Komisji Uniwersytetu Łódzkiego do spraw stopni naukowych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości, z dnia 11.07.2023 r., informujące o decyzji Komisji (z dnia 10.07.2023 r.) o powołaniu mnie na recenzenta w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr. Arturowi Kacprowi Modlińskiemu w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

Recenzję sporządziłam w oparciu o wymagania prawne zawarte w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce [Dz. U. poz. 1668].

Dokumentację wraz z pismem Przewodniczącej Komisji Uniwersytetu Łódzkiego do spraw stopni naukowych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości odebrałam 31.07.2023 r. (jednocześnie przebywałam na urlopie wypoczynkowym w okresie 31.07.2023 – 03.09.2023) i obejmuje ona:

- [1] pismo Rady Doskonałości Naukowej ws. wyznaczenia składu komisji habilitacyjnej (z dnia 26.04.2023 r.),
- [2] pismo Rady Doskonałości Naukowej ws. zmiany składu komisji habilitacyjnej (z dnia 01.06.2023 r.),
- [3] postanowienie Komisji Uniwersytetu Łódzkiego do spraw stopni naukowych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości powołująca pełen skład komisji habilitacyjnej (z dnia 12.06.2023 r.),
- [4] pismo Przewodniczącej Komisji Uniwersytetu Łódzkiego do spraw stopni naukowych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości informujące o powołaniu mnie na recenzenta w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr. Arturowi Kacprowi Modlińskiemu w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości (z dnia 04.07.2023 r.),
- [5] ponowne postanowienie Komisji Uniwersytetu Łódzkiego do spraw stopni naukowych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości powołująca pełen skład komisji habilitacyjnej (z dnia 10.07.2023 r.) wraz z pismem Przewodniczącej Komisji informujące o tym (z dnia 11.07.2023 r.),

- [6] komplet dokumentów w postępowaniu habilitacyjnym, tj.
- a) wniosek dr. Artura Kacpra Modlińskiego z dnia 23.02.2023 r. o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości;
 - b) załącznik nr 1 do ww. wniosku – kwestionariusz osobowy;
 - c) załącznik nr 2 do ww. wniosku – kopia dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora nauk ekonomicznych w zakresie nauk o zarządzaniu;
 - d) załącznik nr 3 do ww. wniosku - autoreferat w języku polskim przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej, zawierający w szczególności:
 - informacje o posiadanych dyplomach, stopniach naukowych – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej,
 - informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych,
 - omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. ust. 1, pkt. 2 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce [Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn.zm.],
 - informacje o wykazaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej,
 - informacje o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę;
 - e) załącznik nr 4 do ww. wniosku – autoreferat w języku angielskim,
 - f) załącznik nr 5 do ww. wniosku – wykaz osiągnięć naukowych, stanowiących znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, w szczególności:
 - informacje o osiągnięciach naukowych albo artystycznych, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 Ustawy,
 - informacje o aktywności naukowej albo artystycznej (wykaz opublikowanych monografii naukowych, wykaz opublikowanych rozdziałów w monografiach naukowych, wykaz członkostwa w redakcjach naukowych, wykaz opublikowanych artykułów w czasopismach naukowych, wykaz osiągnięć projektowych, konstrukcyjnych, technologicznych, wykaz wystąpień na krajowych lub międzynarodowych konferencjach naukowych lub artystycznych, z wyszczególnieniem przedstawionych wykładów na zaproszenie i wykładów plenarnych, wykaz udziału w komitetach organizacyjnych i naukowych konferencji krajowych lub międzynarodowych, z podaniem pełnionej funkcji, wykaz uczestnictwa w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych, z podziałem na projekty zrealizowane i będące w toku realizacji, oraz z uwzględnieniem informacji o pełnionej funkcji w ramach prac zespołów, wykaz członkostwa w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych wraz z informacją o pełnionych funkcjach, wykaz staży w instytucjach naukowych lub artystycznych, w tym zagranicznych, z podaniem miejsca, terminu, czasu trwania stażu i jego charakteru, wykaz członkostwa w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism wraz z informacją o pełnionych funkcjach (np. redaktora naczelnego, przewodniczącego rady naukowej, itp.), wykaz recenzowanych prac naukowych lub artystycznych, w szczególności publikowanych w czasopismach międzynarodowych, wykaz uczestnictwa w programach

- europejskich lub innych programach międzynarodowych, wykaz udziału w zespołach badawczych, realizujących projekty inne niż określone w pkt. II.9., wykaz uczestnictwa w zespołach oceniających wnioski o finansowanie badań, wnioski o przyznanie nagród naukowych, wnioski w innych konkursach mających charakter naukowy lub dydaktyczny,
- informacje o współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym (współpraca z sektorem gospodarczym, ekspertyzy lub inne opracowania wykonane na zamówienie instytucji publicznych lub przedsiębiorców, udział w zespołach eksperckich lub konkursowych),
 - dane naukometryczne (Impact Factor, liczba cytowań, indeks Hirscha);
- g) załącznik nr 6 do ww. wniosku – oświadczenie RODO,
- h) załącznik nr 7 do ww. wniosku – wersja elektroniczna wniosku z załącznikami oraz kopiami artykułów wchodzących w skład cyklu habilitacyjnego i oświadczeniami współautorów.

Dostarczona dokumentacja pod względem formalnym i merytorycznym została, w mojej opinii, przygotowana wystarczająco rzetelnie. Jednak można mieć zastrzeżenie do edycyjnego aspektu przygotowania autoreferatu – licznych błędów literowych, stylistycznych, składniowych i leksykalnych, a także do braku konsekwencji w logice prezentowania treści publikacji w autoreferacie. Zwracam również uwagę na nieczytelność niektórych oświadczeń autorów w formie zarówno papierowej, jak i elektronicznej.

Jednocześnie oświadczam, iż nie jestem współautorką żadnej z publikacji, ani recenzentem w procesach wydawniczych publikacji przedłożonych mi do recenzji.

2. Podstawowe informacje o przebiegu pracy naukowo-badawczej dr. Artura Kacpra Modlińskiego

Dr Artur Kacper Modliński uzyskał w roku 2013 tytuł zawodowy magistra na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego. W 2018 r. na podstawie przedstawionej dysertacji doktorskiej pt. „*Strategie instytucji kultury wobec niezadowolenia i bojkotów konsumenckich*”, przygotowanej pod opieką naukową prof. dra hab. Tomasza Domańskiego i obronionej na Wydziale Zarządzania, Uniwersytetu Łódzkiego, uzyskał stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych w zakresie nauk o zarządzaniu. Od 2019 r. jest zatrudniony na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego.

3. Ocena cyklu publikacji pt. „Technoempowerment w percepcji pracownika i konsumenta. Perspektywa zarządzania posthumanistycznego” wskazanego przez dr. Artura Kacpra Modlińskiego jako osiągnięcie naukowe wynikające z art. 219 ust. 1 pkt. 2 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Dr Artur Kacper Modliński jako osiągnięcie naukowe, zgodne z art. 219 ust. 1 pkt. 2 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, wskazał cykl publikacji zatytułowany „Technoempowerment w percepcji pracownika i konsumenta. Perspektywa zarządzania posthumanistycznego”.

a) Ocena doboru problematyki cyklu publikacji z perspektywy rozwoju dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości

Uważam, iż podjęty przez dr. Artura Kacpra Modlińskiego temat *technoempowerment* w percepcji pracownika i konsumenta w perspektywie zarządzania posthumanistycznego jest interesujący poznawczo, metodycznie, empirycznie i użytkowo i mieści się w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. Potwierdzam potrzebę eksploracji zagadnienia interakcji pomiędzy jednostką (pracownikiem i konsumentem) a inteligentną technologią, aby móc projektować nowe rozwiązania organizacyjne i relacje z konsumentami. Co więcej, wyjaśnienie determinant i konsekwencji transferu zadań jednostek (pracowników organizacji i konsumentów) na rzecz inteligentnych technologii wymaga w mojej opinii podjęcia badań w tym obszarze. Niewiele jest wyników badań, które wypełniają tę lukę badawczą.

Konkludując, uważam, iż dobór problematyki cyklu publikacji z perspektywy rozwoju dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości jest trafny i potwierdza ogólną znajomość dr. Artura Kacpra Modlińskiego zagadnienia *technoempowerment* w percepcji pracownika i konsumenta.

b) Ocena sformułowania tytułu cyklu publikacji

Dokonując oceny poprawności sformułowania tytułu cyklu publikacji „Technoempowerment w percepcji pracownika i konsumenta. Perspektywa zarządzania posthumanistycznego” autorstwa dr. Artura Kacpra Modlińskiego **stwierdzam, że został on poprawnie sformułowany**. Tytuł odzwierciedla zamierzenia badawcze i treści podejmowane w przedstawionym do oceny cyklu publikacji.

c) Ocena sformułowania celów cyklu publikacji

Habilitant wyróżnił główny cel cyklu oraz cele cząstkowe.

Jako główny cel cyklu Habilitant przyjął: wskazanie jakie są determinanty i konsekwencje przekazania technologii zadań wymagających inteligencji.

Cele szczegółowe zostały sformułowane w następujący sposób:

Cel cząstkowy 1. stanowi: opisanie postrzegania przez konsumentów zjawiska *technoempowerment*.

Cel cząstkowy 2. sformułowano w następujący sposób: wskazanie determinant przekazania technologii autonomii decyzyjnej.

Cel cząstkowy 3. to: opisanie reakcji pracowników na zjawisko *technoempowerment*.

W stosunku do sformułowania niektórych celów zgłaszam następujące uwagi polemiczne. Odnośnie celu głównego uważam, że jest on niezrozumiały. Jak należy rozumieć sformułowanie „przekazanie technologii zadań”? Rozumiejąc technologię jako sposób przygotowania czy prowadzenia danego procesu, nie jest zrozumiałe jak można przekazać sposobowi / metodzie zadania. Domniemam, że jest to skrót myślowy Habilitanta bądź nietrafne tłumaczenie słowa *technoempowerment* i że należy przez to rozumieć proces przekazania autonomii decyzyjnej maszynom wspieranym sztuczną inteligencją. Z celu głównego nie wynika również kto przekazuje te zadania – można domyślić się z przytoczonego na s. 7 autoreferatu problemu (badawczego? – nie zostało sprecyzowane), że są to użytkownicy rozumiani jako pracownicy organizacji i konsumenci. Dodatkowo, zamieniłabym słowo „wskazanie” na zidentyfikowanie. Biorąc po uwagę cel cząstkowy nr 1 dyskusyjny jest dlaczego nie uwzględniono postrzegania zjawiska *technoempowerment* przez pracowników organizacji.

W celu cząstkowym nr 2 zamieniłabym słowo „wskazanie” na zidentyfikowanie.

W odniesieniu do celu cząstkowego nr 3 wyrażam wątpliwość dlaczego nie uwzględniono reakcji konsumentów.

Polemiczne jest również w mojej opinii użycie słowa „opisanie” w celach cząstkowych nr 1 i nr 2. Sugerowałabym użycie na przykład słowa zbadanie.

Cele cząstkowe cyklu z zamierzenia były realizowane w poszczególnych publikacjach wskazanych jako główne osiągnięcie.

Nie jest dla mnie zrozumiałe dlaczego żaden z celów cyklu nie uwzględnia publikacji nr 1, skoro do tego cyklu została ona włączona. Nie jest dla mnie wyjaśnieniem stwierdzenie, że jest to publikacja inicjująca cykl. Dodatkowo, **celem publikacji nr 1** jest „skonstruowanie metafory organizacyjnej, która obrazowałaby organizację rozwijającą się w dobie IV rewolucji przemysłowej”, co potwierdza, iż zdefiniowane cele cyklu nie obejmują treści tejszej publikacji.

Cel cząstkowy nr 1 był zgodnie z zapowiedzią w autoreferacie (np. na s. 13) realizowany w publikacjach nr 2 i nr 3 i miał przyczynić się do odpowiedzi na dwa pytania badawcze: „1.1. Jak konsumenci postrzegają produkty kreatywne stworzone przez inteligentną technologię?, 1.2: Jak konsumenci reagują na decyzje organizacji o przekazaniu technologii zadań wymagających inteligencji i kreatywności?”

Celem publikacji nr 2 było „określenie jak konsumenci postrzegają produkty artystyczne w zależności od tego czy ich twórcami są ludzie czy sztuczna inteligencja.” Uważam, że tak sformułowany cel wpisuje się w realizację celu cząstkowego nr 1.

Celem publikacji nr 3 było z kolei (choć nie wprost) zbadanie „postrzegania przez konsumentów procesu przekazywania technologii zadań organizacyjnych, uprzednio wykonywanych przez ludzi.” Abstrahując od dyskusyjnego sformułowania „przekazywania technologii zadań organizacyjnych”, cel ten, w mojej opinii, również wpisuje się w realizację celu cząstkowego nr 1.

Cel cząstkowy nr 2 z kolei realizowano w publikacjach nr 4 i nr 5 (s. 20-21 autoreferatu). Jego realizacja miała odpowiedzieć na kolejnych sześć pytań badawczych, tj.: „2.1. Jak płeć wpływa na postawy konsumentów wobec autonomicznych technologii?, 2.2. Jak religijność wpływa na postawy konsumentów wobec autonomicznych technologii?, 2.3. Jak fizyczna forma technologii wpływa na intencje konsumentów co do przekazania jej autonomii

decyzyjnej?, 2.4. Kiedy konsument jest skłonny przekazać technologii autonomię decyzyjną?, 2.5. Jak kraj pochodzenia technologii wpływa na intencję konsumenta aby przekazać jej autonomię decyzyjną?, 2.6. Jak certyfikat bezpieczeństwa wpływa na intencję konsumenta aby przekazać technologii autonomię decyzyjną?"

Trudno ocenić czy **cel publikacji nr 4** oraz **cel publikacji nr 5** wypełniają cel cząstkowy nr 2, ponieważ nie zostały one *explicite* sformułowane ani w publikacji, ani w autoreferacie.

Cel cząstkowy nr 3 natomiast podlegał realizacji w publikacjach nr 7 i nr 8. Miał on przyczynić się do odpowiedzi na kolejne dwa pytania badawcze: „3.1. Czy pracownicy wykazują się konformizmem wobec sugestii inteligentnych systemów wsparcia decyzyjnego?, 3.2. Czy przekazanie technologii zadań wymagających inteligencji jest zjawiskiem jednokierunkowym?” **Celem publikacji nr 7** było „(...) zbadanie czy jednostki [pracownicy] przeciwstawiają się stronnicy rekomendacjom algorytmu dotyczącym dyscyplinującym działań w organizacji.”, a **celem publikacji nr 8**: „zbadanie skutków niespełnienia przez roboty oczekiwań organizacji”. Nie wnoszę zastrzeżeń do sformułowania celów tychże publikacji oraz uważam, że wypełniają w swej treści cel cząstkowy nr 3.

W mojej opinii, pomimo że sformułowania niektórych celów cyklu i poszczególnych publikacji są dyskusyjne bądź brak jest ich sformułowania wprost, to treści zawarte w opracowaniach są spójne z głównym celem cyklu.

d) Ocena sformułowania hipotez badawczych

Na podstawie przeglądu literatury sformułowano 18 hipotez badawczych:

- H 1.1.1: Postrzegana przez konsumentów wartość obrazu jest niższa, gdy jego autorem jest sztuczna inteligencja, niż gdy autorem jest człowiek.
- H 1.1.2: Wpływ informacji, że sztuczna inteligencja jest autorem obrazu na postrzeganą wartość tego obrazu ulega mediacji przez postrzegany poziom artyzmu twórcy i ogólne wrażenie, jakie dane dzieło wywiera na odbiorcach.
- H 1.1.3: Wartość obrazu jest oceniana przez konsumentów wyżej, gdy wskazówką kontekstową jest informacja o wartości dzieł stworzonych przez sztuczną inteligencję, niż gdy wskazówką kontekstualną jest informacja o wartości obrazu stworzonego przez człowieka.
- H 1.1.4: Postrzegana wartość malarstwa figuratywnego jest oceniana wyżej niż postrzegana wartość sztuki abstrakcyjnej tylko wtedy, gdy autorem jest człowiek, a efekt ten nie występuje, gdy autorem jest sztuczna inteligencja.
- H 1.2.1: Konsumenci postrzegają proces przekazania zadań technologii jako bardziej nieodpowiedni, gdy towarzyszy mu wysoki HMTRC, niż niski HMTRC.
- H 1.2.2: Konsumenci odczuwają bardziej negatywne emocje w stosunku do organizacji przekazującej zadania technologii, gdy poziom HMTRC jest wysoki niż gdy HMTRC jest niski.
- H 1.2.3: Konsumenci są bardziej skłonni do podjęcia działań przeciwko organizacji, w której intensywność HMTRC jest wysoka, niż gdy HMTRC jest niska.
- H 2.1.1: Wpływ płci na postawy wobec autonomicznych pojazdów jest moderowany przez religijność katolicką, tak że (a) wysoce religijni mężczyźni mają bardziej negatywne postawy wobec autonomicznych

pojazdów, niż mężczyźni niereligijni; (b) wysoce religijni mężczyźni mają bardziej negatywne postawy wobec autonomicznych pojazdów niż wysoce religijne kobiety.

H 2.1.2: Wpływ płci na zaufanie do autonomicznych pojazdów jest moderowany przez religijność katolicką, tak że (a) wysoce religijni mężczyźni wykazują niższe zaufanie do autonomicznych pojazdów niż mężczyźni niereligijni; (b) wysoce religijni mężczyźni wykazują mniejsze zaufanie do autonomicznych pojazdów niż wysoce religijne kobiety.

H 2.2.1: Wysoce religijni (katolicy) konsumenci mają bardziej negatywne postawy wobec autonomicznych pojazdów niż mniej religijni (katolicy).

H 2.2.2: Wysoce religijni (katolicy) konsumenci są mniej ufni wobec autonomicznych pojazdów niż mniej religijni (katolicy).

H 2.3.1: Im bardziej technologia przypomina człowieka, tym większa skłonność użytkownika do przyznania jej niezależności w podejmowaniu decyzji – ale tylko wtedy, gdy technologia ta dostarcza jednocześnie funkcjonalnych i wizualnych wskazówek antropomorficznych.

H 2.3.2: Posiadanie ludzkiego imienia zwiększa intencję użytkownika do nadania technologii autonomii w podejmowaniu decyzji.

H 2.4.1: Intencja do udzielenia zgody na przekazanie autonomii decyzyjnej technologii jest pozytywnie skorelowana z (a) zaufaniem, (b) postawami, (c) postrzeganą użytecznością oraz (d) postrzeganą łatwością użycia, jakie ma użytkownik wobec tej technologii.

H 2.5.1: Konsumenci mają silniejszą intencję, aby umożliwić autonomicznym asystentom biurowym podejmowanie niezależnych decyzji, gdy kraj pochodzenia asystenta jest nieznan, niż gdy jest znany.

H 2.6.1: Konsumenci mają większą intencję umożliwienia autonomicznym asystentom biurowym podejmowania samodzielnych decyzji, jeśli asystenci posiadają certyfikat bezpieczeństwa, niż jeśli takiego certyfikatu nie mają.

H 2.6.2: Płeć moderuje efekt pochodzenia i certyfikatu bezpieczeństwa tak, że kobiety mają większą intencję, aby umożliwić autonomicznemu asystentowi biurowemu podejmowanie niezależnych decyzji, jeśli nie znają jego kraju pochodzenia, ale posiada on certyfikat bezpieczeństwa, podczas gdy w przypadku mężczyzn żadna z tych zmiennych nie wpływa istotnie na ich intencje.

H 3.1.1: Pracownicy korzystający z inteligentnych systemów wsparcia decyzyjnego zachowują się konformistycznie w stosunku do rekomendacji udzielanych im przez te systemy.

Nie wnoszę zastrzeżeń do ww. hipotez badawczych. Sugeruję jednak większą dbałość o jednoznaczność stosowanej nomenklatury, na przykład w H 1.1.3. zastosowane zamiennie przymiotniki kontekstowy i kontekstualny nie oznaczają tego samego. Zgłaszam również te same uwagi semantyczne co w przypadku sformułowań celów. Rozumiem, że publikacje były pisane w j. angielskim, ale autoreferat również w j. polskim, co wymaga zastosowania adekwatnej nomenklatury w danym języku.

e) Ocena struktury cyklu publikacji

Cykl publikacji autorstwa dr. Artura Kacpra Molińskiego pt. „*Technoempowerment w percepcji pracownika i konsumenta. Perspektywa zarządzania posthumanistycznego*” składa się z 8 następujących publikacji:

- [1] Artur Modliński, Matthew E. Gladden, (2022). An Organizational Metaphor for the 4th Industrial Revolution: The Organization as Cyborg, *World Futures: The Journal of New Paradigm Research*, Volume 78, Issue 6, s. 372-391, DOI: 10.1080/02604027.2021.1996187.
- [2] Paweł Fortuna, Artur Modliński, (2021). A(T)rtist or Counterfeiter? Artificial Intelligence as (D)Evaluating Factor on the Art Market. *The Journal of Arts Management, Law, and Society*, 51(3), p. 188–201. DOI:10.1080/10632921.2021.1887032.
- [3] Artur Modliński, Paweł Fortuna, Bohdan Rożnowski, (2022). Human-machine trans roles conflict in the organisation: how sensitive are customers to intelligent robots replacing the human workforce?, *International Journal of Consumer Studies*, artykuł w formie Online First, DOI: 10.1111/ijcs.12811.
- [4] Artur Modliński, Emilian Gwiaździński, Małgorzata Karpińska-Kraskowiak, (2022). The effects of religiosity and gender on attitudes and trust toward autonomous vehicles, *Journal of High Technology Management Research*, 33 (1), DOI: 10.1016/j.hitech.2022.100426.
- [5] Artur Modliński, (2022). The psychological and ethological antecedents of human consent to techno-empowerment of autonomous office assistants, *AI & Society*, artykuł w wersji Online First, DOI: 10.1007/s00146-022-01534-8.
- [6] Artur Modliński, Matthew Gladden, (2021). Applying Ethology To Design Human-Oriented Technology. An Experimental Study On The Signalling Role Of The Labelling Effect In Technology's Empowerment, *Human Technology*, Volume 17(2), s. 164–189, DOI: 10.14254/1795-6889.2021.17-2.5.
- [7] Marcin Bartosiak, Artur Modliński, (2022). Fired by an algorithm? Exploration of conformism with biased intelligent decision support systems in the context of workplace discipline, *Career Development International*, Vol. 27 No. 6/7, pp. 601-615, DOI: 10.1108/CDI-06-2022-0170.
- [8] Artur Modliński, Damian Kedziora, Andres Jimenez, Adela del Rio Ortega, (2022). Rolling back to manual work: An exploratory research on Robotic Process Re-Manualization, *Lecture Notes in Business Information Processing (LNBIP)*, vol. 459, s. 154-169, DOI: 10.1007/978-3-031-16168-1_10.

Publikacja nr 1 stanowi, jak konstatuje Autor, artykuł inicjujący cykl publikacji. Ma on charakter koncepcyjny, a jego celem jest „skonstruowanie metafory organizacyjnej, która obrazowałaby organizację rozwijającą się w dobie IV rewolucji przemysłowej.” W konsekwencji nadano organizacji metaforę „cyborg” oraz zidentyfikowano cechy takiej organizacji.

W publikacji nr 2, o charakterze empirycznym, zamierzono określić „jak konsumenci postrzegają produkty artystyczne w zależności od tego czy ich twórcami są ludzie czy sztuczna inteligencja”. Publikacja ta zatem otwiera empiryczne dochodzenie do realizacji celu głównego cyklu.

Treści w publikacji nr 3 uzupełniają wyniki przedstawione w publikacji nr 2 o aspekty postrzegania przez konsumentów procesu przekazania autonomii decyzyjnej maszynom w realizowaniu zadań organizacji. Publikacje nr 4, nr 5 i nr 6, również o charakterze empirycznym, stanowią kontynuację badania postrzegania przez konsumentów realizowania zadań przez inteligentne maszyny i uzupełniają rezultaty badawcze przedstawione w publikacji poprzedniej o zidentyfikowanie czynników wpływających na postawy konsumentów wobec omawianego zjawiska.

Ostatecznie treści zawarte w publikacjach nr 7 (o charakterze empirycznym) i nr 8 (o charakterze koncepcyjnym) domykają cykl o badaniach nad reakcjami pracowników na zjawisko *technoempowerment*.

W mojej opinii struktura cyklu publikacji odzwierciedla przyjęte zamierzenia badawcze.

f) Ocena metodyki badań w cyklu publikacji

Odnosząc się do **aspektów metodycznych przeglądu i analizy literatury**, stwierdzam, że w publikacjach cyklu nie zadeklarowano w oparciu o jaki przegląd literatury została przygotowana ich teoretyczna część. Domniemam, iż wykorzystano wytyczne krytycznego przeglądu, ponieważ w żadnej publikacji nie występuje sprawozdawczość typowa dla systematycznego przeglądu literatury. Brak publikacji z przeprowadzonym systematycznym przeglądem literatury uznaję za mankament przygotowanego cyklu publikacji. Ze względu na fakt, iż publikacje cyklu są opublikowane w zagranicznych czasopismach nie obejmują dorobku polskich badaczy, z nielicznymi wyjątkami (Wyrzykowska, 2019; Falkowski, Tyszka, 2001; Niestorowicz, Szubielska, 2017; Pollak i in., 2020; Preżyna, 1968; Kędziński i in., 2015; Gabryś, 2006) W cyklu uwzględniono publikacje z tematyki sztucznej inteligencji, inteligentnych maszyn, marketingu, zarządzania zasobami ludzkimi, nauk artystycznych, co pozwoliło Habilitantowi na zintegrowanie wiedzy w tych obszarach i nakreślenie ram teoretycznych, w oparciu o które można było zaprojektować badania empiryczne w poszczególnych publikacjach.

Odnosząc się do **metodyki badań empirycznych**, przeprowadzono badania ilościowe i jakościowe. Badania ilościowe są zaprezentowane w publikacjach: nr 2 (eksperyment), nr 3 (badanie ankietowe, eksperyment), nr 4 (badanie ankietowe), nr 5 (eksperyment), nr 6 (eksperyment), nr 7 (eksperyment). Natomiast wyniki badań jakościowych przedstawiono w publikacji nr 8 (wielokrotne studium przypadku). **Na uznanie zasługuje stosunkowo szeroki dobór metod badawczych, potwierdzający umiejętność prowadzenia badań naukowych z zastosowaniem różnej metodyki badań.**

W odniesieniu do zastosowanych **metod badawczych**, w większości przypadków **Habilitant określił je precyzyjnie.**

Rozpatrując badania ilościowe, w pierwszej kolejności nawiążę do metody badawczej w postaci eksperymentu.

W publikacji nr 2 zaprojektowano eksperyment (na platformie Google) w formacie $2 \times 2 \times 2$, gdzie zmiennymi niezależnymi był autor (człowiek lub sztuczna inteligencja), kontekst dotyczący ceny (podobne dzieło stworzone przez człowieka lub sztuczną inteligencję) oraz styl wykonania obrazu (figuratywny lub abstrakcyjny). Zmiennymi zależnymi była postrzegana wartość dzieła mierzona w polskich złotych, a zmienne mediacyjne stanowiły ogólne wrażenie oraz artyzm autora. Dobór próby miał charakter losowy. W eksperymencie udział wzięło 296 uczestników (42,6% kobiet), którzy zostali losowo przydzieleni do jednej z ośmiu grup eksperymentalnych. Uczestnicy zostali zrekrutowani za pośrednictwem ogłoszeń umieszczonych w mediach społecznościowych i grupach dyskusyjnych. Rodzaj doboru próby nie został zadeklarowany. Mediana wieku uczestników to 35,3. Do analizy danych wykorzystano: analizę wariancji i modelowanie równań strukturalnych. Zastosowano 7-stopniowe skale porządkowe, które zaadaptowano za (Niestorowicz, Szubielska, 2017).

Publikacja nr 3, według Habilitanta, przedstawia eksperyment w formacie 2×2 na drugim i trzecim etapie prowadzonych badań, których celem była walidacja skali HMTRC (*human-machine trans roles conflict*). Trudno jest ocenić rzetelność zaprojektowanego eksperymentu ze względu na skromny opis procedury badawczej.

W publikacji nr 6 zaprojektowano eksperyment w układzie 2 x 4. Pierwszą zmienną niezależną był certyfikat bezpieczeństwa (technologia z certyfikatem x technologia bez certyfikatu), a drugą kraj pochodzenia (brak kraju x Chiny x Stany Zjednoczone x Rosja). W badaniu wzięły udział 274 osoby (w tym 54% kobiet), które zostały losowo przypisane do jednej z ośmiu komórek eksperymentalnych. Mediana wieku badanych to 28,09. Rodzaj doboru próby nie został w publikacji opisany – należy pamiętać, że w przypadku badań eksperymentalnych musi być zachowany losowy dobór próby, chyba że mówimy o *quasi*-eksperymentach. Uczestnicy badania zostali zrekrutowani poprzez media społecznościowe. Do analizy danych wykorzystano: U test Mann-Whitney'a, test t- studenta. Zastosowano 7-stopniowe skale porządkowe, które zaadaptowano za (Modliński, 2021; McKnight i in., 2011; Laroche i in., 2005).

Publikacja nr 7 prezentuje z kolei badanie eksperymentalne (online) z zastosowaniem podejścia „Czarnoksiężnik z Oz”. W badaniu wzięło udział 106 uczestników (studentów ostatniego roku specjalności HRM), z czego ostatecznie do analizy wyników zaliczono 76 osób. Zastosowano wygodny dobór próby. Zwracam uwagę, że w tej sytuacji należałoby nazwać zastosowaną metodę badawczą *quasi*-eksperymentem. Zastosowano 4-stopniową skalę porządkową. Do analizy danych wykorzystano: U test Mann-Whitney'a.

W drugiej kolejności ustosunkuję się do badań ankietowych przeprowadzonych w ramach badań ilościowych.

W publikacji nr 3 przedstawiono wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w pierwszym etapie prezentowanych badań. W etapie pierwszym wykorzystano technikę CAWI (formularz Google). Zastosowano celowy i wygodny dobór próby (n = 112). Uczestnicy badania zostali zrekrutowani poprzez reklamy umieszczone w mediach społecznościowych i grupach internetowych. Precyzyjnie określono kryterium doboru próby. Zastosowano 7-stopniową skalę Likerta. Do analizy danych wykorzystano test t-studenta i współczynnik K. Cohena.

Publikacja nr 4 prezentuje wyniki badań ankietowych typu PAPI. Zastosowano celowy i wygodny dobór próby. Ostatecznie próba badawcza wyniosła 227 (65% kobiety, mediana wieku 23). Do pomiaru konstruktów zastosowano 7-stopniowe skale porządkowe zaadaptowane od (Brunner, 2010; Prężyna, 1968; McKnight i in., 2011). Do analizy danych zastosowano procedurę Johnsona-Neymana.

W przypadku badań jakościowych wybrano, w mojej opinii, metodę wielokrotnego studium przypadku. Wykorzystano tutaj następujące techniki: wywiady indywidualne oraz CAWI i CATI z menedżerami organizacji z sektora bankowego, IT i produkcyjnego, analizę danych wtórnych oraz dyskusje grupowe. Dobór technik badawczych oceniam jako prawidłowy.

Jako narzędzie badawcze zastosowano dyspozycje do wywiadu, które zawierają cztery ogólne pytania, w logiczny sposób nawiązujące do celu artykułu i pozwalające na jego realizację.

Zdecydowano się, jak mniemam, gdyż tego nie napisano, na celowy dobór próby. Jednoznacznie zdefiniowano kryterium doboru. Do badania włączono trzy przypadki. Nie sprecyzowano jakie techniki i narzędzia zastosowano do kodowania danych. Dla zwiększenia wiarygodności badań zastosowano analizę porównawczą wyników uzyskanych przez dwóch badaczy oraz dyskusje uzyskanych rezultatów z uczestnikami wywiadów.

Konstatując, pomimo niedoprecyzowania niektórych kwestii i polemicznych uwag, metodyczne aspekty postępowania badawczego (zarówno w warstwie badań ilościowych, jak i jakościowych) zaprezentowanego w cyklu publikacji oceniam pozytywnie.

g) Wartość naukowa cyklu publikacji i jego wkład w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości

W publikacji nr 1 nawiązano do publikacji G. Morgana (1986) pt. „*Images of Organisations*”, próbując w podobnej konwencji wypracować metaforę organizacji jako cyborga. Dokonano przeglądu literatury (po opisie domyślam się, że przeglądu zakresu – nie zostało to sprecyzowane) w zakresie metafor organizacji. Następnie dokonano wstępnej konceptualizacji metafory organizacji jako cyborga wraz z cechami takiej organizacji (tj. wykorzystanie technologii do monitorowania i rozszerzania możliwości pracowników, wsparcie decyzyjne bazujące na uczeniu maszynowym, bifurkacja struktury rozumianej jako tworzenie podziału wewnątrzorganizacyjnego, automatyzacja i robotyzacja wewnętrznych procesów, *technoempowerment* rozumiany jako przekazanie jej pewnego stopnia autonomii decyzyjnej zarówno w sposób świadomy jak i nieświadomy). Finalnie opisano zjawisko *technoempowerment*.

Za cenne poznawczo uważam dokonanie konceptualizacji nowej metafory organizacji oraz nadanie ram teoretycznych do rozpatrywania procesów podejmowania decyzji w organizacji w perspektywie zjawiska *technoempowerment*.

Publikacja nr 2 koncentruje się wokół postrzegania przez konsumentów produktów kreatywnych tworzonych przez sztuczną inteligencję. W ramach przeprowadzonego eksperymentu dowiedziono, że: (1) postrzegana przez konsumentów wartość produktu (obrazu) jest niższa, gdy jego autorem jest sztuczna inteligencja, (2) postrzegany poziom artyzmu twórcy i ogólne wrażenie, jakie dane dzieło wywiera na odbiorcach mediuje wpływ informacji, że sztuczna inteligencja jest autorem produktu (obrazu) na postrzeganą wartość tego produktu ulega mediacji, (3) wartość obrazu jest oceniana przez konsumentów wyżej, gdy wskazówką kontekstową jest informacja o wartości dzieł stworzonych przez sztuczną inteligencję, niż gdy wskazówką kontekstualną jest informacja o wartości obrazu stworzonego przez człowieka.

Publikację uznaję za wartościową szczególnie w zakresie metodycznym i empirycznym. Zrealizowanie celu badań poprzez dobór metody badawczej w postaci eksperymentu uważam za nowatorskie, a wyniki badań stanowiące, że status twórcy produktu ma istotne znaczenie w jego wycenie w mojej ocenie wnoszą wkład do rozwoju marketingu kreatywnego.

W publikacji nr 3 przedmiotem badań było postrzeganie przez konsumentów procesu przekazywania autonomii decyzyjnej technologii w realizowaniu zadań organizacyjnych, uprzednio wykonywanych przez ludzi. Zamierzenie badawcze zostało zrealizowane w 3 etapach – zastosowano badanie ankietowe oraz eksperyment. W wyniku przeprowadzonych badań ustalono, że (1) konsumenci postrzegają proces przekazania technologii autonomii w realizowaniu zadań jako bardziej nieodpowiedni, gdy towarzyszy mu wysoki HMTRC, (2) konsumenci odczuwają bardziej negatywne emocje w stosunku do organizacji przekazującej autonomię technologii w realizowaniu zadań, gdy poziom HMTRC jest wysoki, (3)

konsumenci są bardziej skłonni do podjęcia działań przeciwko organizacji, w której intensywność HMTRC jest wysoka.

Publikację tę oceniam jako bardzo wartościową poznawczo, metodycznie i empirycznie. Za cenne poznawczo uważam przeprowadzone rozważania teoriopoznawcze na temat HMTRC i poczynione ustalenia w tym zakresie (np. istota konfliktu pomiędzy człowiekiem i maszyną, stosowanie heurystyk w stosunku do maszyn w sytuacjach konfliktowych, poznawczy, afektywny i behawioralny wymiary reakcji klientów na konflikt ról pomiędzy człowiekiem i maszyną). Istotnym wkładem metodycznym jest skonstruowanie i walidacja narzędzia badawczego do badania reakcji konsumentów na konflikt ról pomiędzy człowiekiem i maszyną. Natomiast rezultaty badań empirycznych stanowią istotny wkład w rozumienie postrzegania przez klientów procesu przekazywania autonomii decyzyjnej technologii wykonywaniu zadań, ze szczególnym uwzględnieniem kontekstu konfliktu ról w organizacji pomiędzy człowiekiem i maszyną.

Publikacja nr 4 dotyczy wpływu religijności i płci na postawy i zaufanie wobec autonomicznych technologii. Przeprowadzone badanie ankietowe dostarczyło następujących rezultatów: (1) wpływ płci na postawy wobec autonomicznych pojazdów jest moderowany przez religijność, w taki sposób, że (a) wysoce religijni mężczyźni mają bardziej negatywne postawy wobec autonomicznych pojazdów niż mężczyźni niereligijni; (b) wysoce religijni mężczyźni mają bardziej negatywne postawy wobec autonomicznych pojazdów niż wysoce religijne kobiety; (2) wpływ płci na zaufanie do autonomicznych pojazdów jest moderowany przez religijność katolicką, w taki sposób, że (a) wysoce religijni mężczyźni wykazują niższe zaufanie do autonomicznych pojazdów niż mężczyźni niereligijni; (b) wysoce religijni mężczyźni wykazują mniejsze zaufanie do autonomicznych pojazdów niż wysoce religijne kobiety; (3) wysoce religijni konsumenci mają bardziej negatywne postawy wobec autonomicznych pojazdów niż mniej religijni; (4) wysoce religijni konsumenci są mniej ufni wobec autonomicznych pojazdów niż mniej religijni.

Wyniki badań opisane w tej publikacji dostarczają w mojej opinii wartościowego wkładu empirycznego do obszaru wiedzy związanego z determinantami postaw i zachowań konsumentów wobec zjawiska *technoempowerment*. Jednakże należy mieć na uwadze, że zarówno sposób doboru próby, a w konsekwencji wąska grupa badanych osób nie pozwalają na generalizację uzyskanych wyników.

Publikacja nr 5 stanowi kontynuację treści z publikacji nr 4. Publikację tę oceniam jako wartościową przede wszystkim w warstwie teoriopoznawczej i empirycznej. Cenne są rezultaty przeglądu literatury na temat psychologicznych i etiologicznych intencji konsumentów odnośnie udzielania zgody asystującym aplikacjom na podejmowanie decyzji w ich imieniu. Natomiast w warstwie empirycznej w ramach przeprowadzonego eksperymentu dostarczono istotnych wyników badań, a mianowicie dowiedziono, że (1) im bardziej technologia przypomina człowieka, tym większa skłonność użytkownika do przyznania jej niezależności w podejmowaniu decyzji – ale tylko wtedy, gdy technologia ta dostarcza jednocześnie funkcjonalnych i wizualnych wskazówek antropomorficznych; (2) intencja do udzielenia zgody na przekazanie autonomii decyzyjnej technologii jest pozytywnie skorelowana z (a) zaufaniem, (b) postawami, (c) postrzeganą użytecznością oraz (d) postrzeganą łatwością użycia, jakie ma użytkownik wobec tej technologii.

W publikacji nr 6 skupiono uwagę na roli atrybutów technologii dotyczących przynależności i bezpieczeństwa w kształtowaniu postaw konsumentów wobec zjawiska *technoempowerment*. Przeprowadzono eksperyment, w wyniku którego wykazano, iż (1) konsumenci mają silniejszą intencję, aby umożliwić autonomicznym asystentom biurowym podejmowanie niezależnych decyzji, gdy kraj pochodzenia asystenta jest nieznany; (2) konsumenci mają większą intencję umożliwienia autonomicznym asystentom biurowym podejmowania samodzielnych decyzji, jeśli asystenci posiadają certyfikat bezpieczeństwa; (3) płeć moderuje efekt pochodzenia i posiadania certyfikatu bezpieczeństwa, w taki sposób, że kobiety mają większą intencję, aby umożliwić autonomicznemu asystentowi biurowemu podejmowanie niezależnych decyzji, jeśli nie znają jego kraju pochodzenia, ale posiada on certyfikat bezpieczeństwa, podczas gdy w przypadku mężczyzn żadna z tych zmiennych nie wpływa istotnie na ich intencje. Publikację oceniam jako wartościową przede wszystkim ze względu na sposób zaprojektowania postępowania badawczego oraz duży ładunek empiryczny uzyskanych rezultatów.

Publikacja nr 7 jest pierwszą publikacją w cyklu dotyczącą reakcji pracowników na zjawisko *technoempowerment*. Przeprowadzono eksperyment z wykorzystaniem autorskiej makiety programu imitującego inteligentny system wsparcia decyzyjnego. Pomimo iż nie zastosowano losowego doboru próby uważam, że eksperyment został poprawnie zaprojektowany i przeprowadzony. W jego wyniku dowiedziono, że pracownicy korzystający z inteligentnych systemów wsparcia decyzyjnego zachowują się konformistycznie w stosunku do rekomendacji udzielanych im przez te systemy. Za wartościowe poznawczo uznaję wyprowadzenie pojęcia konstruktów konformizmu algorytmicznego. Uważam również, że publikacja wnosi wartość dodaną w warstwach metodycznej i empirycznej do badań nad postawami i zachowaniami pracowników w środowisku pracy wykorzystującym inteligentne i autonomiczne technologie.

W publikacji nr 8, będącej kontynuacją treści publikacji nr 7, zwrócono uwagę na proces remanualizacji procesów zrobotyzowanych. Analiza wywiadów pozwoliła na sformułowanie wniosku, że organizacje wprowadzające technologię RPA (*robotic process automation*) nie spodziewają się, że w przyszłości część zadań może zostać przywrócona do realizacji pracownikom – stąd nie przechowują map procesowych i dokumentów archiwalnych, nie tworzą “pamięci organizacyjnej”, która pozwoliłaby na dostosowanie procesu do nowych warunków. Zidentyfikowano również cztery ciągi przyczynowo-skutkowe zjawiska remanualizacji, tj. (1) nadmierny entuzjazm managerów wobec RPA, (2) niska świadomość i strach pracowników przed robotami, (3) zmiany prawne lub ofertowe oraz (4) błędy robotów. Praca wnosi wartość poznawczą oraz empiryczną. Za cenne teoriopoznawczo uznaję wyprowadzenie pojęcia remanualizacji procesów zrobotyzowanych, a empirycznie – dużą wartość empiryczną wniosków badawczych.

Cykl publikacji przedstawiony do oceny nie jest jedynie autorstwa Habilitanta, dlatego oceniając wkład publikacji w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości odniosę się również do indywidualnego merytorycznego udziału dr. Artura Kacpra Modlińskiego w poszczególnych publikacjach:

[1] W publikacji nr 1 (dwóch autorów): przygotowanie koncepcji, analiza literatury, opracowanie koncepcji i strukturyzacja artykułu, napisanie całości tekstu artykułu. Nie wnoszę zastrzeżeń.

- [2] W publikacji nr 2 (dwóch autorów): analiza literatury z zakresu zarządzania, identyfikacja luki badawczej, przygotowanie koncepcji badania, przygotowanie bodźców do eksperymentu, pozyskanie próby badawczej, strukturyzacja tekstu, napisanie wstępu, abstraktu, części dyskusyjnej, pomoc w wyprowadzeniu hipotez. Zwracam uwagę, że zgodnie z oświadczeniami, główną część tekstu napisał współautor. Habilitant nie brał również udziału w analizie statystycznej uzyskanych danych.
- [3] W publikacji nr 3 (trzech autorów): przygotowanie koncepcji badania, analiza literatury z zakresu zarządzania, identyfikacja luki badawczej, przygotowanie bodźców do eksperymentu, pozyskanie próby badawczej, stworzenie zestawienia literatury w celu wyprowadzenia hipotez, podział koncepcyjny artykułu na podrozdziały, współkonceptualizacja HMTRC, napisanie abstraktu, wstępu, połowy rozdziału wyprowadzającego hipotezy, części dyskusyjnej. Pozwolę sobie nadmienić, iż Habilitant, zgodnie z oświadczeniami, nie brał udziału w analizie statystycznej danych i opisie wyników badań.
- [4] W publikacji nr 4 (trzech autorów): przygotowanie koncepcji badania, identyfikacja luki badawczej, przegląd literatury, konstrukcja kwestionariusza ankiety, pozyskanie połowy próby badawczej, analiza literatury z zakresu akceptacji nowych technologii, napisanie abstraktu, wstępu, części dyskusyjnej, wyprowadzenie hipotez. W tym miejscu również zwracam uwagę, iż Habilitant, zgodnie z oświadczeniami, nie brał udziału w analizie statystycznej danych i opisie wyników badań.
- [5] W publikacjach nr 5 i nr 6 Habilitant jest jedynym autorem części merytorycznej publikacji. Warto tutaj podkreślić, że Habilitant dokonał analizy statystycznej i opisał wyniki badań – czego brakowało w poprzednich publikacjach.
- [6] W publikacji nr 7 (dwóch autorów): analiza literatury z zakresu konformizmu i zarządzania, identyfikacja luki badawczej, wyprowadzenie hipotezy (50%), przygotowanie scenariuszy do eksperymentu, przeprowadzenie pre-testów, pozyskanie próby badawczej, przeprowadzenie badania w warunkach laboratoryjnych, analiza statystyczna wyników (50%), konceptualizacja konformizmu algorytmicznego, napisanie wstępu (50%) i części dyskusyjnej (50%). Nie wnoszę zastrzeżeń.
- [7] W publikacji nr 8 (czterech autorów): określenie problemu badawczego, przygotowanie kwestionariusza wywiadu, przeprowadzenie wywiadów, analiza i opisanie wyników, konceptualizacja remanualizacji procesów biznesowych, napisanie wstępu, sekcji teoretycznej, opisanie metodyki, sformułowanie wniosków. Nie wnoszę zastrzeżeń.

Oceniając wkład autorski dr. Artura Kacpra Modlińskiego w przedłożony do oceny cykl publikacji uważam, że jest wystarczający, aby można było go ocenić z punktu widzenia wkładu w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości.

Konkludując, w mojej opinii cykl publikacji pt. *„Technoempowerment w percepcji pracownika i konsumenta. Perspektywa zarządzania posthumanistycznego”* autorstwa Artura Kacpra Modlińskiego spełnia wymagania ustawowe stawiane osiągnięciu naukowemu, wynikające z art. 219 ust. 1 pkt. 2 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Po zapoznaniu się z treściami w nim zawartymi stwierdzam, że wnosi on znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, tj.

1. w warstwie teoriopoznawczej:

- konceptualizacja nowej metafory organizacji „cyborg”,
- nadanie ram teoretycznych do rozpatrywania procesów podejmowania decyzji w organizacji w perspektywie zjawiska *technoempowerment*,
- konceptualizacja konstruktu „remanualizacja procesów zrobotyzowanych”,
- konceptualizacja konstruktu „konformizm algorytmiczny”,
- nadanie ram teoretycznych dla wyjaśniania konfliktu organizacyjnego pomiędzy człowiekiem i maszyną (HMTRC);

2. w warstwie metodycznej:

- przyjęcie perspektywy badań eksperymentalnych do wyjaśniania zjawiska *technoempowerment*,
- skonstruowanie i walidacja narzędzia badawczego do badania reakcji konsumentów na konflikt ról pomiędzy człowiekiem i maszyną;

3. w warstwie empirycznej:

- dostarczenie cennych wyników badań empirycznych nad *technoempowerment*, a w szczególności:
 - ukazanie istoty i roli postrzegania przez konsumentów produktów kreatywnych tworzonych przez sztuczną inteligencję,
 - uwzględnienie kontekstu konfliktu ról w organizacji pomiędzy człowiekiem i maszyną,
 - ustalenie psychologicznych i etiologicznych czynników mających znaczenie w postrzeganiu przez konsumentów zjawiska *technoempowerment*,
 - ustalenie czynników istotnych dla rozumienia reakcji pracowników na zjawisko *technoempowerment*, również z uwzględnieniem zjawiska remanualizacji procesów biznesowych;

4. w warstwie aplikacyjnej:

- dostarczenie wskazówek i dobrych praktyk dla przygotowania i przeprowadzania w organizacjach *technoempowerment* oraz minimalizowania negatywnych następstw tego zjawiska.

4. Ocena istotnej aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej (w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt. 3 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce)

Po zapoznaniu się z informacjami o istotnej aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej zaprezentowanymi przez Habilitanta w Autoreferacie (pkt. 4.2., 4.3. i 5.) oraz w wykazie osiągnięć naukowych (Załącznik nr 5), odnośę się do następujących, w mojej opinii istotnych, kwestii:

Po pierwsze, na wykazaną naukową aktywność publikacyjną dr. Artura Kacpra Modlińskiego przed i po uzyskaniu stopnia doktora składa się 40 pozycji (19 po uzyskaniu stopnia doktora), w tym:

- a) 1 monografia,
- b) 36 publikacji w czasopiśmie naukowych (w tym 5 ze współczynnikiem IF),
- c) 3 rozdziały w monografiach,

co świadczy o zadowalającej aktywności publikacyjnej. Nie uwzględniłam w tym miejscu wykazanych redakcji monografii. Warto zwrócić uwagę, że w dorobku Habilitanta dominują publikacje w renomowanych czasopiśmie zagranicznych.

Po drugie, Habilitant po uzyskaniu stopnia doktora aktywnie (tzn. z wygłoszeniem bądź przygotowaniem referatu) uczestniczył w 16 konferencjach naukowych, w tym w 10 międzynarodowych, a przed uzyskaniem stopnia doktora w 23 (w tym w 7 międzynarodowych), co świadczy o dużym zaangażowaniu w popularyzowanie aktywności naukowej w ramach współpracy z innymi jednostkami naukowymi.

Po trzecie, dr Artur Kacper Modliński po uzyskaniu stopnia doktora uczestniczył bądź uczestniczył w trzech grantach międzynarodowych: jednym finansowanym przez Narodowe Centrum Nauki BEETHOVEN CLASSIC 3 (jako wykonawca) oraz dwóch finansowanych ze środków Komisji Europejskiej: w ramach programu KA2 finansowanego z Funduszy Europejskich (jednakże o charakterze dydaktycznym) oraz HORIZON EUROPE zgodnie z umową HORIZON-CL6-FARM2FORK (Habilitant kieruje częścią pakietu, która odpowiada za tworzenie rekomendacji w zakresie polityki żywieniowej). Przed uzyskaniem stopnia doktora aktywność grantowa również była wysoka.

Po czwarte, Habilitant pracował na Katedrze Zarządzania w Społeczeństwie Sieciowym w Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie w latach 2018-2019, co pozwoliło na pogłębienie wiedzy z zakresu badań jakościowych (w tym etnografii organizacyjnej).

Po piąte, Habilitant współpracował z Międzynarodowym Centrum Badawczym CITAD w Lizbonie. W wyniku tej współpracy Habilitant opracował programy rozwojowe dla międzynarodowych organizacji (w tym Fundacji R. del Bianco we Florencji), współorganizował cztery konferencje międzynarodowe, nawiązał współpracę z prof. Miguelem Pinto (publikacja artykułu „*Managing substitutive and complementary technologies in cultural institutions: Market/mission perspectives*” w *Management: Journal of Contemporary Management Issues*).

Po szóste, Habilitant współpracował z Instytutem IRIS ALKONA w Rydze (Łotwa) – w wyniku współpracy był współorganizatorem międzynarodowych konferencji International Conference Iris-Alkona Scientific Symposium.

Po siódme, dr Artur Kacper Modliński jest kierownikiem Centrum Badań nad Sztuczną Inteligencją i Cyberkomunikacją - zaowocowało to współpracą badawczą z badaczami z Finlandii (Damian Kedziora, Kari Smolander), Włoch (Marcin Bartosiak), Łotwy (Natalija Konovalowa), Holandii (Jorge Pereira Campos), Hiszpanii (Adela del Rio Ortega, Andrés Jiménez Ramírez), Sri Lanki (Udaya Mohan) oraz Pakistanu (Wisal Ahmad). W wyniku tych prac powstały badania i artykuły współautorskie przywołane w cyklu habilitacyjnym.

Po ósme, w ramach współpracy z instytucjami naukowymi Habilitant recenzuje wnioski wyjazdowe polskich naukowców do Stanów Zjednoczonych w ramach konkursu Fullbright Junior Awards organizowanego przez Polsko-Amerykańską Komisję Fulbrighta. Jest również autorem recenzji artykułów naukowych dla polskich i zagranicznych czasopism naukowych (Journal of Systems Science and Systems Engineering, European Business Review, IEEE Access, Zarządzanie w Kulturze, Ryzyko i Zrównoważony Rozwój. Studia Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, „Studia i materiały Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego”). Recenzuje także artykuły studenckie do monografii zbiorowych Kół Naukowych Wydziału Zarządzania UŁ.

Reasumując, aktywność badawcza, publikacyjna i konferencyjna dr. Artura Kacpra Modlińskiego koncentruje się wokół zagadnień z obszarów: **wykorzystanie technologii w zarządzaniu instytucjami kultury** (6 publikacji naukowych – nie włączając publikacji z cyklu, współpraca z badaczami z Portugalii, Irlandii oraz Polski), **projektowanie i zarządzanie interakcjami na linii pracownik/konsument – technologia** (4 publikacje naukowe - nie włączając publikacji z cyklu, współpraca z badaczami m.in. ze Stanów Zjednoczonych, Włoch, Finlandii), **rozwój i wyzwania organizacyjne w IV rewolucji przemysłowej** (4 publikacje naukowe - nie włączając publikacji z cyklu, współpraca z badaczami z Polski). Ciągłość badań prowadzonych przez dr. Artura Kacpra Modlińskiego oraz ich ewolucyjny rozwój oceniam pozytywnie. Zainteresowania naukowe Habilitanta przekładają się wyraźnie i efektywnie na Jego współpracę z innymi niż macierzysta, zwłaszcza zagranicznymi, instytucjami naukowymi, co również oceniam pozytywnie.

Konkludując, biorąc pod uwagę powyższe, stwierdzam, że Habilitant wykazał się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej, w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt. 3 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

5. Informacje dodatkowe

W przedłożonej mi do oceny dokumentacji zostały również zawarte informacje i osiągnięcia wykraczające poza kryteria ustawowe określone w art. 219 ust. 1 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, tj. odnoszące się do osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzujących (Autoreferat, pkt. 6).

Ze względu na fakt, iż nie stanowią one zgodnie z Ustawą z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce podstawy oceny dorobku Habilitanta, nie odniosę się do nich w niniejszej recenzji.

6. Konkluzja

Przedstawione do oceny:

1. Osiągnięcie naukowe – cykl publikacji zatytułowany „*Technoempowerment w percepcji pracownika i konsumenta. Perspektywa zarządzania posthumanistycznego*” współautorstwa dr. Artura Kacpra

Modlińskiego w mojej opinii wnosi znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości w myśl art. 219 ust. 1 pkt. 2 lit. a Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;

2. Aktywność naukowa realizowana w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej spełnia kryterium istotnej aktywności naukowej w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt. 3 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

W związku z powyższym wyrażam pozytywną opinię w sprawie nadania dr. Arturowi Kacprowi Modlińskiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

Krzysztof Piskorski